ВЕСЕЛКА

ЖУРНАЛ ДЛЯ ДІТЕЙ

THE RAINBOW

A CHILDREN'S MAGAZINE

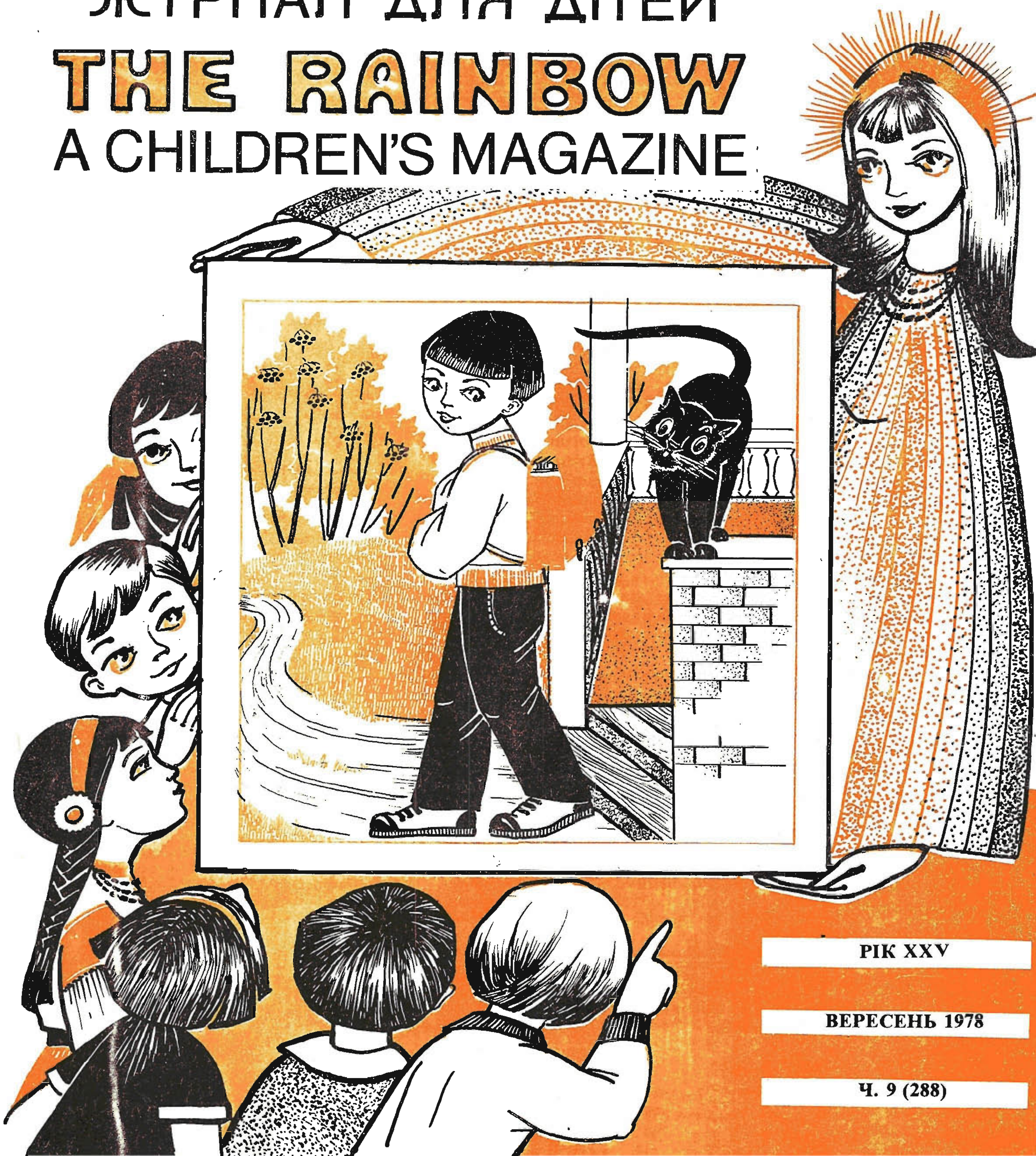

РІК XXV

ВЕРЕСЕНЬ 1978

Ч. 9 (288)

З ДИТЯЧОГО ЖИТТЯ

„ДЕНЬ МАТЕРІ" В ШКОЛІ УКРАЇНОЗНАВСТВА В АСТОРІЇ, Н. Й.

Учні Школи Українознавства в Асторії відсвяткували „День Матері" 14-го травня ц. р. Заступниця директорки пані М. Несторчук відкрила свято. Першою точкою був виступ передшкілля. Діти були уставлені так, що з буков, які вони мали причеплені, склався напис „Рідна Школа". Кожна дитина говорила коротенько про школу. Діти відспівали „Маленькі наші ноги" і спільно продеклямували вірш „Мамі", який закінчили відспіванням „Многая Літа" та врученням своїм матерям китиці квітів. Найменші виконавці, це: Петрусь Редько, Марко Гевко, Даріян Шобар, Роман Волчук, Майк Павлюк, Марко Сідляр, Богдан Волчук, Михась Юнко, Ляриса Лебедь, Катя Лебедь, Зіна Михайлюк, Наталка Барна і Мая Гарасейко. Деклямували учні першої кляси — Наталка Олинець, Лідія Грудницька і Леонід Михайлюк. Сценка „Весна" зробила на глядачів миле враження. На тлі гарно вдекорованої сцени учні, вдягнені в строї весняних постатей, дзвінкою мовою, вміло передавали свої ролі: Веселка — Т. Міхальцьо, Сонце — І. Микода, Весна — Н. Голіят, Вітер — Х. Боднар, Коник-стрибунець — Р. Грицин, Квіти: Х. Гевко, М. Явдошин, К. Штогрин, Н. Вронська, А. Хоманчук, Л. Юнко. Скеч „Два приятелі" виконали учні 3-ої кляси Р. Мікода, М. Коваль, І. Шмотолоха. Сценку „Граматика" вивели учні шостої кляси А. Кухар і М. Микитів. Учні шостої кляси Боднар і Дусанівський відіграли на бандурах кілька пісень. Учителька народних танків пані Оксана Бачик вивела зі своїми учнями танки. Всіх молодих виконавців публіка зустрічала рясними оплесками.

В другій частині свята учні весело забавлялися при музиці. Були цікаві гри та виграші.

Підготовою програми мистецької частини, яку уклала директорка школи п-і Наталія Хоманчук, зайнялися учителі: М. Нестерчук, М. Михайлів, Л. Магун і Віра Хоманчук, яка удекорувала сцену і переводила виграші разом із М. Олинець. Миле враження робили пристосовані до казки строї, які пошила пані Наталія Хоманчук. Буфетом зайнялися пані з Батьківського Комітету під зарядом п. Е. Барна. Учні весело забавлялися, батьки гуторили та раділи, що їхні діти виховуються й навчаються в „Рідній Школі" в гурті своїх ровесників.

Лідія Магун

РОЗГАДКИ ЗАГАДОК З ЧИСЛА „ВЕСЕЛКИ" ЗА ЛИПЕНЬ-СЕРПЕНЬ 1978 р.: Мишка; вивірка (білка); кульбаба.

Ми червоні, наче мак,
Їсть охоче нас усяк,
Тільки серце в кістяку,
Може вам не до смаку.

Кістяк, тут кістка ягідки (stone).

* * *

На городі, коло хати,
Ходить пан Бородатий,
Грядку розгрібає,
Черв'яків шукає.

* * *

Ні хвилинки не мовчу,
Скільки часу — полічу,
А як зупинюся,
З рахунку зіб'юся.

Полічити — порахувати (to count).

* * *

Іде лісом козачок,
Надів плащ із колючок,
Із вовком зустрівся,
Клубочком скрутився.

ЖУРНАЛ ДЛЯ ДІТЕЙ КОЖНОГО ВІКУ

з кольоровими ілюстраціями виходить кожного місяця у „Видавництві „Свобода" заходами Українського Народного Союзу. Редагує Колегія. Річна передплата становить у ЗСА — 5.00 долярів, у інших країнах — рівновартість цієї суми. Для членів УНС 4.00 доляри. Ціна окремого числа 50 центів. Ціна подвійного числа — 75 центів.

"THE RAINBOW" — "VESELKA"

Обкладинка роботи — Ніни Мудрик-Мриц

Published monthly, except May to August Bi monthly at Jersey City, New Jersey

30 Montgomery Street — Jersey City, N.J. 07302

Subscription $5.00 per year. UNA members $4.00 per year.

Entered as Second Class at Jersey City, N.J.

Ілюстрація на обкладинці:
Ніна Мудрик-Мриц — Перший день у школі

„ВЕСЕЛЦІ" — ДВАДЦЯТЬ П'ЯТЬ РОКІВ

Цього місяця, 15-го вересня, сповняється 25 років від дня, коли в місті Джерзі Ситі народилася „Веселка". Її батьки, Український Народний Союз і газета „Свобода", назвали свою доню „Веселка" тому, що в час, коли йде дощ і світить сонце, радісна веселка, провіщаючи гарну погоду, всміхається до людей усіма своїми чудовими барвами, і кожний також радісно всміхається до неї.

„Веселка" почала виходити, коли головою УНСоюзу був пок. Дмитро Галичин, редактором „Свободи" д-р Лука Мишуга, а його заступником теперішній редактор Антін Драган. Журнал продовжував свою появу за головування в УНС Йосипа Лисогора, тепер виходить за головування д-ра Івана Флиса.

„Веселку" редагують Володимир Барагура і Роман Завадович, а мовним редактором був Вячеслав Давиденко, який помер нещодавно. Керівником друкарні, в якій виходить „Веселка", є Анатоль Домарацький, адміністрацію журналу вів довгі літа Петро Постолюк, тепер Люба Лапичак.

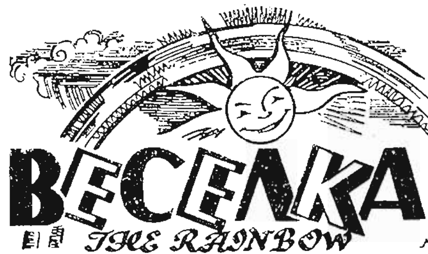

— SECTION II

Журнал для української дітвори.

Рік I. 15-го вересня 1954 Ч. 1.

НАШ ЖУРНАЛ

По бурі, по зливі веселка на хмарі —
І діти щасливі біжать на двори.
„Веселка! Веселка!" І з радістю [illegible]
Лунає дитячий захоплений сміх.

Та літо минає, і Сонечко в'яне,
На небі безкраїм веселки нема,
Лиш Осінь снує — розстилає тумани,
А завтра настане холодна Зима.

І раптом [illegible]:
Іде листоноша, „Веселку" несе,
І рідний журналик візьме дитина
Із радісним серцем і щиро, як все.

Які тут казки, загадки і розмови!
Які образки! Гей, читайте всі враз!
Це з барвистих слів, мов із квітів Дніпрових,
„Веселка" ця виткана, друзі, для вас.

Прийміть оцю мову дідів незабутніх,
Барвисту, чудову веселку слів —
Це мова країни, що нині ще в путах,
А завтра співатиме вільний свій спів.

Р. З.

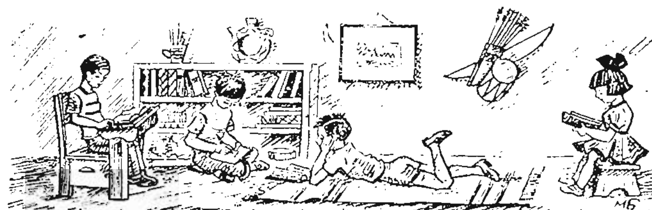

Фронтова сторінка першого числа „Веселки" 15-го вересня 1954 р.

УНСоюз ніколи на забував про дітей і молодь. Від початку свого існування він вів широку культурно-освітню діяльність, організуючи хори, драматичні гуртки, танцювальні групи, музичні ансамблі. Заходами УНС поставали українські школи, курси, виходили книжки для дітей і молоді, шкільні підручники. Тепер на „Союзівці", відпочинково-виховній оселі УНСоюзу відбуваються табори для дітей і курси української мови для молоді, спортові змагання.

„Веселка" мала свою попередницю, видаваний УНСоюзом журнал для дітей „Ц в і т к а" ("Flowerett"), що виходив у 1914-1917 рр. під редакцією Дмитра Андрейка.

В першому числі „Веселки" у статті „До наших читачів" надруковано такі слова:

„Радість буде приносити вам „Веселка" у своїх казках, оповіданнях, сценках, віршах, образках, загадках і інших розвагах. Читайте їх пильно і разом з тим пізнавайте свою рідну запашну мову, мову наших предків, мову українського народу". А

„ВЕСЕЛЦІ" НА УРОДИНИ

Журналик „Веселка" вже двадцять п'ять літ
З друкарні „Свободи" виходить у світ.
А вийшовши, зараз так швидко, аж гей,
Взимі чи уліті спішить до дітей.

Чи поїзд, чи авто, чи навіть літак —
„Веселка" мандрує, бо любо їй так,
Бо знає, що всюди, де діти живуть,
На неї тужливо щомісяця ждуть.

Вона їм дарує байки і казки,
Леґенди і вірші — та ще й образки,
І мову співучу, мов пташка в гаю,
Вона їм несе — українську, свою.

Журналик „Веселка" вже двадцять п'ять літ
Дітей українських навчає як слід,
Бо хоче, щоб наші усі школярі
Училися жити у правді й добрі.

І діти кохають „Веселку" свою
В Ню-Йорку, Чікаґо і скрізь по краю
І шлють їй з Канади, з Европи привіт,
Бож має газетка вже двадцять п'ять літ!

Р. З.

Володимир МАЦЬКІВ

ЧВЕРТЬ СТОЛІТТЯ „ВЕСЕЛКИ"

Дорогі читачі! Коли у вересні 1954 р., тобто 25 років тому, появилося перше число журналу „Веселка", то вас ще тоді не було на світі. Тоді читали й оглядали його ваші батьки, татусі й матусі, бо багато з них було в теперішньому вашому віці. Інші були трохи старші, мали по 15 або й 20 літ, але „Веселку" напевно бачили, передплачували й читали.

„Веселка" — тепер єдиний український дитячий журнал у всьому світі.

„Веселка" виходить кожного місяця. Українських дітей багато, і сподіваємося, що вони радо її читають. „Веселка" приносить їм гарні казки, оповідання, вірші, сценки, загадки тощо. Вона розказує їм про рідний нарід над Дніпром, про його минувшину, про його славних і заслужених людей.

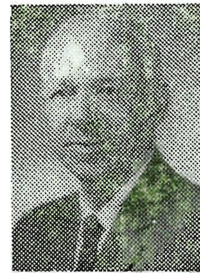

Ті, завдяки яким постала й появляється „Веселка": від ліва — Дмитро Галичин, предсідник УНС у час постання журналу; Йосип Лисогір — довголітній предсідник УНС, д-р Іван Флис — теперішній предсідник УНС; д-р Лука Мишуга — головний редактор „Свободи" у час постання „Веселки"; Антін Драган — відав справами „Веселки" у час її постання, тепер головний редактор „Свободи" і керівник всіх її видань.

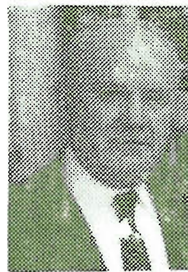

Від ліва: редакція „Веселки" — Володимир Барагура, Роман Завадович, сл. п. Вячеслав Давиденко (мовний редактор); Петро Постолюк — довголітній адміністратор „Веселки"; Люба Лапичак — теперішній адміністратор журналу; Анатоль Домарацький — керівник друкарні.

У 1949-ім і 1950-ім роках прибули до Америки й Канади українці із „скитальщини" в Західній Европі. Перебуваючи в таборах, українські діти мали там свої цікаво редаговані журнали — „Школяр" і „Школярик", „Малі Друзі", „Юні Друзі", „Сонечко", а на нових місцях поселення цього не було. Отже, треба було і тут заснувати добру дитячу газетку, щоб діти мали що по-своєму читати й не забувати рідної мови.

Український Народний Союз, найбільше українське обезпеченеве товариство в Америці, вирішило зробити дітям дарунок і почало видавати „Веселку". За це йому належить подяка, бо, Вона прикрашена кольоровими картинами-ілюстраціями, що їх виконують наші визначні мистці-графіки і малярі.

Тепер нам усім треба подбати, щоб „Веселка", переступивши чверть століття свого життя, далі приходила до наших домів і шкіл та щоб якнайбільше дітей читало її ще довгі-довгі літа. Це буде можливе, коли тих читачів і передплатників буде все більше. Тому порадьте своїм товаришам, товаришкам і знайомим українським дітям, які ще не одержують „Веселки", хай і вони подбають, щоб і до них, до всіх-усіх приходила кольорова „Веселка".

Обкладинки деяких річників „Веселки"

далі редакція написала, що „Веселка" розказуватиме своїм читачам, чому люди повинні бути добрі й чесні, служити Богові та шанувати й любити землю своїх предків, Україну.

Значить, „Веселка" вже не така молоденька — їй уже 25 років. Деякі її читачі виросли, закінчили школу і дають читати цей журналик своїм дітям. Однак, своєю вдачею „Веселка" така сама, якою була першого року по своїм народженні: вміє говорити з дітьми із садочка, цікаво розмовляти зі школяриками початкової школи і знає, що сказати дівчатам і хлопцям, які вчаться там уже в найвищій клясі. Часом вона не тільки говорить, але й співає або грає. Хіба ж немає на її сторінках нот з гарними мелодіями?

Довго, любі діти, мусіли б ви підраховувати, скільки віршів, казок, оповідань і цікавих статейок, прикрашених образкани і знімками, а також пісеньок подарувала вам „Веселка" за тих 25 років. А створили їх наші письменники й мистці передусім тому, що вас любили й бажали вам добра: щоб ви забагатіли знанням, щоб пізнали Божу правду, добро і красу, щоб виростали на чесних людей і корисних громадян, де б ви не жили. Вони допомагали вам краще вивчити мову нашого рідного, українського народу і пізнати його багату культуру.

І скажіть, чи не диво? Такі славні люди, як Шевченко, Марко Вовчок, Глібів, Грінченко, Леся Українка, Олександер Олесь, Лисенко, Олена Кульчицька померли вже давно; інші, як от Оксана Лятуринська, Олена Цегельська, Текля Білецька, Софія Парфанович, Олександер Кобець, Марійка Підгірянка, Микола Бутович, Василь Безкоровайний, Вячеслав Давиденко та інші, відійшли до Бога вже за життя „Веселки", але всі вони живуть далі на її сторінках, говорять до вас, діти, звеселяють і виховують вас словами, барвами й тонами.

Побажаймо ж своїй „Веселці" ще много літ прожити і щоб у вільному світі не було ні одної української дитини, яка б „Веселки" не знала, не читала й не розуміла предківської мови, якою вона до нас промовляє. Це буде найкраще відзначення двадцять п'ятої річниці її народження.

СПІВРОБІТНИКИ „ВЕСЕЛКИ" — АВТОРИ

Леонід Бачинський

Текля Білецька

Богдан Гошовський

Діма

Осип Залеський

Іван Керницький (ІКЕР)

Олекса Воронин-Кобець

Алла Коссовська

Юрій Кремналюк-Тис

Оксана Лятуринська

Іван Масляко

Володимир Мацьків

Ніна Наркевич

Дмитро Нитченко-Чуб

Софія Парфанович

Ірина Пеленська

Катерина Перелісна

Леонід Полтава

Володимир Радзикевич

Іванна Савицька

Юліян Тарнович-Бескид

Юрій Тищенко-Сірий

Микола Угорчак-Погідний

Леся Храплива

Олена Цегельська

Данило Чайківський

Ганна Черінь

Галина Чорнобицька

Петро Шкурат

Валентина Юрченко

СПІВРОБІТНИКИ „ВЕСЕЛКИ" — ІЛЮСТРАТОРИ

Петро Андрусів

Богдан Божемський

Іван Брикович

Микола Бутович

Яків Гніздовський

Любослав Гуцалюк

Михайло Дмитренко

Едвард Козак (ЕКО)

Юрій Козак

Ярема Козак

Роман Лаврович

Мирон Левицький (Лев)

Галина Мазепа

Михайло Михалевич

Ніна Мудрик-Мриц

Зенон Онишкевич

Петро Холодний

Оксана Цегельська

РОЛЯНИК

ВІРШ ПРО ВЕСЕЛУ „ВЕСЕЛКУ"

Хто „Веселки" не читає,
Той веселий не буває.
Звідки ж ту веселість мати,
Як „Веселки" не читати?

Хто у серці смуток носить,
Хто журби вже має досить,
Хай „Веселку" візьме в руки —
Зникне все — журба і муки.

Бо „Веселка", все весела,
Радо йде в міста й на села
І несе з казками в парі
Повну торбу див і чарів.

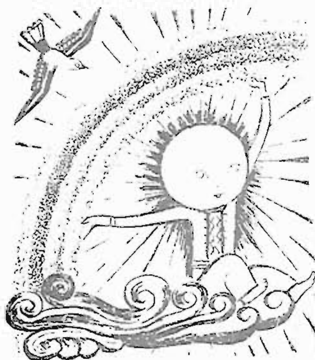

Про княженків і князівен,
Чорнокнижників предивних,
Смілість лицарів-героїв,
Хитрування відьми злої —

— Про людей малих, великих,
Про тварин ласкавих, диких,
Про природу — все розкаже,
Вам немов живих покаже.

Хто „Веселки" не читає,
Той веселости не має,
Тож беріть „Веселку" в руки,
Буде радість і наука!

Кость ВАГИЛЕВИЧ *Ілюстрація Ніни МРИЦ*

КОТИК-ШКОЛЯР

Йде наш котик на торжок
І купує кожушок.

А до того ще й буквар
І говорить: — Я школяр!

Та на тім ще не кінець —
Він купив ще й олівець.

Зошитів купив аж п'ять,
Щоб було на чім писать.

Що ж тепер із цим робити?
Мусів торбу ще купити.

Поскладав школярський крам
І пішов до школи сам.

Котика ніхто не вів,
Він у першу лавку сів.

Пильно вчився вісім літ,
Виріс з нього вчений кіт.

—————

К р а м, тут — речі.

ЗАПРОШЕННЯ ДІТЯМ

Читачі „Веселки" — діти!
Не пора тихцем сидіти,
Як „Веселці" вже, нівроку,
Двадцять п'ять минає років.

Ви „Веселку" привітайте,
Всі листочки напишіть,
Поштою їх передайте
Та й „Веселці" побажайте

ЧЕРГОВИХ ПІВСОТНІ ЛІТ!

Текст: Роман ЗАВАДОВИЧ *Ілюстрації: Іван БРИКОВИЧ*

Гоца драла

Рак, що в річці жив під мостом,
Раз прийшов до Гоци в гості.

Гоца рака погостила,
В ліжко спати положила.

Простягнувсь вигідно рак,
Та заснути — ні, ніяк!

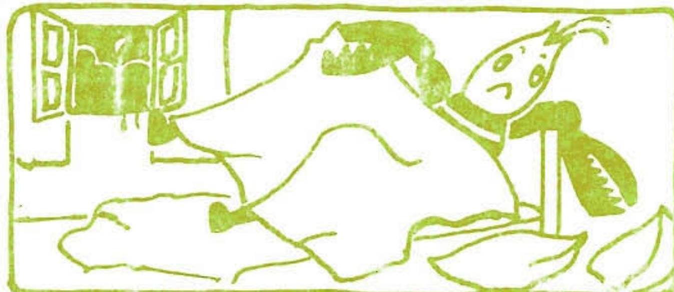

Не привик пан рак до хати,
В хаті він не вміє спати.

В хаті душно, гаряче,
Постіль рака аж пече.

А надворі під вікном
Сплять на призьбі Гоца й гном.

А тим часом від села
Хмара-злива надійшла.

Зашуміла раптом злива
Гоцу й гнома покропила.

От вони давай втікати
З-під дощу мерщій до хати!

А як зливу рак почув,
На подвір'я дременув.

В калабаню просто плюсь:
„Тут засну я — не втоплюсь!"

Ліг в болото, наче в ліжко,
Смачно переспав всю нічку.

Галя МАТУШЕВСЬКА *Ілюстрації Юрія МАТУШЕВСЬКОГО*

КАЗКА про ГРИБКА ЖОВТУ ШАПОЧКУ

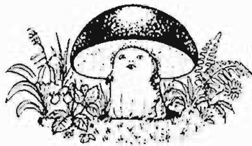

(Закінчення)

Вранці увійшла господиня, взяла кошика і почала перев'язувати кожного грибка за ніжку шнурочком. Потім винесла їх на двір і повісила під стріхою. Надворі стояла спека, і грибкам дуже хотілося пити. Так вони промучилися до вечора. На землю впала роса і трохи охолодила їхні голівки.

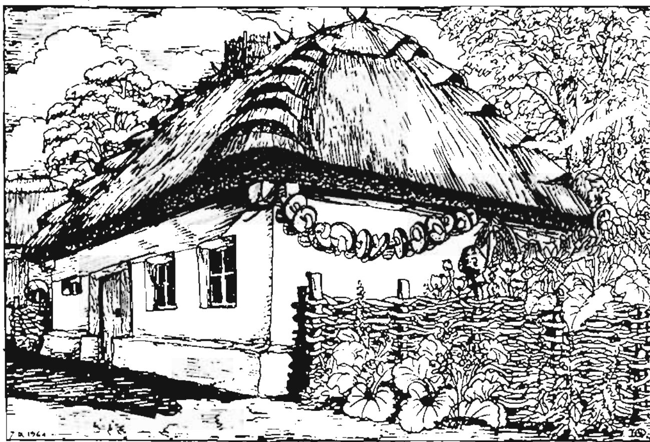

Так було кілька днів. Грибкам здавалося, що вони вже вмирають. Було душно і, коли б не вечірня роса, то невідомо, щоб сталося.

Одного дня грибки почули, що їх кудись забирають. Незабаром вони опинилися на торзі.

Там було повно людей і всі щось вигукували. Стояли там коші з яблуками, городовиною та глечиками зі сметаною, ягодами тощо. Люди товпилися, торгували, а купивши поспішали додому.

Господиня принесла гриби й розгорнула їх, щоб краще було видно. Підходили люди, прицінювались, але, видно, господиня багато хотіла, бо ніхто не купував. Коли це прийшла стара бабуня і глянула на гриби. Вони були такі гарні, що вона не торгуючись, узяла їх усіх.

„Це ж я своїм дітям до Америки посилаю, тож треба купити гарних," — подумала. Прийшла додому, поклала гриби в коробку, обшила полотном і занесла на пошту.

Так Жовта Шапочка опинився разом з іншими грибами у закритій коробці.

— Що буде далі? —питав він своїх побратимів, але ніхто не знав, що на це відповісти. Раптом почувся якийсь рух, хтось кидав коробкою, а потім уже затихло.

Аж за деякий час страшенний шум і гуркіт насторожив Жовту Шапочку. Він і не знав, що тепер летить літаком далеко-далеко від рідних волинських лісів за синій океан. Тим часом ставало щораз гарячіше. Дихати майже не було чим, і всі грибки ніби обімліли.

Другого ранку знову почався рух. Коробку з грибами підкидали, кудись переставляли. За якийсь час коробка стояла в поштовому уряді, і американський поштар узяв її і заніс на подану адресу.

Не минуло й чверть години, як відкрита коробка стояла на столі біля вікна, і грибки врешті могли дихнути повітрям. Вони були мов хворі. Їхні личка зморщилися, а в горлі пересохло. Але вони все ж поглянули у вікно, бо бачили там клаптик неба.

— Але що це? Ні одного деревця не видно?..

Перед їх очима стояв черезний мур, стіна з безліччю вікон. Грибки такого ще ніколи не бачили. Їм хотілося дивитись на зелені гілки дерев, але, крім кількох листочків, що росли у вазонах на вікні, ніде не було зелені. І їм стало сумно. Згадався запашний ліс над Бугом, де вони виросли — і вони заплакали.

Найдужче плакав Жовта Шапочка. Він вирішив уночі втекти до лісу. Про це розказав іншим грибам, і всі вони радо на це пристали.

Але не так воно сталося, як гадалося.

Тут жила бабуня. Вона вже давно збиралася відвідати свого внучка Бусика, що жив далеко від міста під великим лісом. Тепер вона вирішила завезти йому доброго гостинця — трохи грибків з України.

Вибравши декілька з них, захопила й Жовту Шапочку і поклала в торбу. Жовта Шапочка поїхав автобусом з Ню Йорку в гарне підгір'я коло Ню Полцу. Там поклали грибки у шафу і, коли Бусикова мама відчиняла двері, вони поглядали у вікно й бачили ліс. Це робило їм велику приємність. А в кімнаті бачили вони хлопчика Бусика, що тількищо вчився ходити. Жовта Шапочка милувався ним і охоче був би сам з ним побавився.

Одного разу задумала Бусикова мама зварити щось з грибами. Коли вона їх перебирала, Жовта Шапочка якось вислизнув і непомітно покотивсь до дверей. Двері не були зачинені, і він хутко вискочив надвір. Перед ним простягався густий ліс, а по той бік долини підіймалися скелясті гори.

Шапочка зупинивсь і задумався, що йому почати. Ліс видавався йому якийсь чужий, не подібний до його рідного волинського лісу. Та й гір він на Волині не бачив. Але охота бути на волі перемогла, і він вирішив утікати.

Бусикова мама не помітила, що Жовтої Шапочки нема між грибами і далі поралася біля шафи. Але Бусик стояв у дверях і дивився, як Жовта Шапочка простував до лісу шукати собі щастя. По личку Бусика плились слізки смутку і радости.

Він шкодував за грибком, але одночасно радів, що грибок нарешті знайшов те, за чим так довго тужив — свій улюблений ліс.

Пояснення-словничок: с т о в б у р (дерева) — trunk, stem; п а п о р о т ь — brake, fern; о к с а м и т — velvet; м у р а х а — ant; і с т о т а — being, creature; з м о р ш к а — wrincle; б р и л ь — капелюх; п р и п і ч о к (мурованої печі) — fore part of an oven; к о м о р а — pantry; б о р о ш н о — мука; т о р г — тут базар (market); т о в п и т и с я — to crowd; о б і м л і т и — to faint; б е з л і ч — дуже багато; п і д г і р'я — тут невисокі гори, горби; в и с л и з н у т и — to slip out; п о р а т и с я — заходитися біля чогось (to potter with).

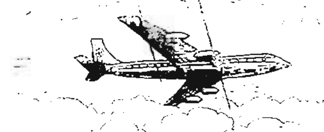

Ганна ЧЕРІНЬ

ВЕСЕЛКА

Ще падають краплі-перлини,
Ще грім за горою гримить,
Та наче у казці, на зміну
Розквітла веселка умить.

Її трави шепочуть привіти,
Вклонились зелені верхи,
До неї всміхаються квіти,
Для неї щебечуть птахи.

Заграла веселка крилата
Від сонця до росяних трав,
Щоб діти виходили з хати,
Щоб знали, що дощ перестав...

...Що кличе їх воля і мрія
В простори, угору, не вниз,
Що знову їх сонце пригріє,
Що радість прийшла після сліз.

І вибігли радісні діти —
Скрізь гамір, і сміх, і снага...
Вгорі переливами світить
Веселки яскрава дуга.

— Яка ж то веселка на колір?! —
Спитав наймолодший із нас.
І першим на запит Миколі
Пояснює мрійник-Тарас:

— Дивись: вона — фіялкова,
Як давні пригоди з казок...
Там, може, змія триголова,
В диму фіялковому смок...

Андрій, що сидів на порозі,
Сказав: — То пурпурні краски!
По райдузі, як по дорозі,
Прямують на бій козаки!

— Веселка, здається, зелена, —
Почувсь тихий голос з вікна —
Зелена, як листячко клена,
Як світла і свіжа весна.

Славко заперечив: — Ні, жовта,
Як в серпні дозрілі жита.
Приглянътесь і щиро промовте,
Що справді вона — золота.

Погодилась Оля: — Я бачу
Проміннячко соняшне там,
Та барву ще й жовтогарячу
Веселка показує нам.

Лишилось ще слово для Тоні,
І Тоня промовила так:
В веселці є фарби червоні,
Як радости й захвату знак,

ВЕСЕЛКА багата на фарби.
Мандруйте по ній до зірок!
Козацькі в ній знайдете скарби,
І мудрість столітніх казок,

І слово безсмертне Тараса,
І заклик Івана Франка...
Це — рідної мови окраса
Веселкою грає з рядка.

В ній правда про наших героїв
І думки державної лет.
Любов до Вітчизни — це прояв
Найкращих у світі прикмет.

Веселка ясна і привітна,
Веселка — і часом сумна...
Вона й пурпурова, й блакитна,
Й зелена, і жовта вона,

І вдень пригодиться, й на вечір,
На свято — й для шкіл на загал...
ВЕСЕЛКА — це наш молодечий,
Міцний український журнал.

ВЕСЕЛКА при кожній годині
Освітлює нам виднокруг.
Вона українській дитині
Найкращий порадник і друг.

Смок, тут — змій, дракон (dragon).

Юрій ТИС

Ілюстрація Яреми КОЗАКА

ЯК Я ЗНАЙШОВ ЧЕРВОНУ ШАПОЧКУ

(Репортаж кореспондента „Веселки")

Дуже люблю відвідувати людей і звірят, що їх ми знаємо з казок і байок. Недавно я відвідав Лиса Микиту, Вовка Бурмила та інших звірів з відомої всім дітям казки Івана Франка. А ось тепер я з трудом відшукав Червону Шапочку, її бабусю та вовка, що її з'їв.

Діти знають, що Червона Шапочка пішла відвідати хвору бабусю. Бабуся жила в лісі, а вовк про це дізнався і... ну, ви самі краще знаєте.

Куди я не їздив і куди не ходив, усюди розпитував людей. „Вибачте, пані чи пане! — мовив я. — Чи не знаєте, де живе тепер Червона Шапочка?"

Ніхто не знав. Аж недавно ішов я вулицею невеликого міста і побачив стареньку пані, що стояла біля авта і тримала торбу з харчами. Здавалося мені, що пані розглядається за допомогою. Поки я дійшов до неї, вона схилила голову над мотором і щось там майструвала.

— Чи помогти вам, пані? — запитав я.

— Будь ласка, — відповіла бабуня, —якщо ви розумієтеся на моторах.

Я зробив, що було треба, і спитав: „Шановна пані! Чи, може, знаєте, де живе Червона Шапочка?"

— Знаю! Бачите ту гору, вкриту лісом? Он там, у лісі, видно галяву. А з-поміж дерев визирає червоний дах. Там я живу з родиною.

— Але я б хотів Червону Шапочку...

— Будьте терпеливі! — перебила. — Як бажаєте про це порозмовляти, то підемо до нас. Авто і торбу з харчами я тут залишу. Це привезе сусід, а ми підемо поволі пішки.

— Та це буде добра миля! Втомитеся.

— Ну, це вибачайте! Втомитеся скоріше ви,а не я. Хочете — підемо!

Незабаром ми зайшли в ліс. Дивний то був ліс, весною заквітчаний. Я зразу пізнав, що він зачарований. Я пішов перший вузькою стежкою, щоб цій пані помогти, якби стежка згубилася серед зелені.

Нагло я почув тоненький голос: „Направо!" Справді, стежка роздвоювалась, і я міг піти наліво. Я оглянувся. Пані трохи відстала, і то не був її голос. Я трохи злякався. Щоб додати собі відваги, почав посвистувати.

„Не свищи!" — почув я той самий тоненький голосок. Дивлюся туди — рухається галузка, наче б показувала мені дорогу, куди повернути. І враз щось ударило мене по голові — щоправда, легко, але шапка злетіла. Рвучко обертаюсь і бачу: ще рухається галузка на дереві, наче б замахнулася ще раз на мене. Хтось тихо засміявся. Я зупинивсь. Пані йшла швидко і вже була близько мене. Нагло я почув, як десь спереду сумно завив звір.

„Вовк!" — подумав я і підбіг до пані. Волосся наїжилося в мене зі страху.

— Не бійсь! — сказала спокійно пані. — Це свій вовк.

Проясніло в лісі, і крізь віття я справді побачив вовка. Підгорнув хвіст під себе, підніс голову до неба і ще раз завив: ву-у-у-у!

Я вже вспокоївся, бо все кругом стало приязне й гарне.

— Я, прошу пані, називаюся Юрко. А чи можна знати, хто ви такі?

Пані всміхнулася.

— Ви хотіли знати, де живе Червона Шапочка. Я її бабуся. А то був вовк, що мене з'їв. Тепер ми помирилися, і він живе коло нас. Це він остеріг, що йде хтось чужий.

Я вже не знав, що зі мною діється. Правда це все, чи сон?

Ми опинилися на зеленій, квітчастій, пахучій галяві. Довкруги темнів ліс, повний веселих пташиних голосів. Збоку стояв дім з квітником, а перед ним — дивна громадка: мала всміхнена дівчинка в червоній шапочці, біля неї великий сірий вовк, а далі стрілець з рушницею і пан з міста з блискучою торбою.

Пані підійшла до них і промовила:

— Це, мої дорогі, пан Юрко з „Веселки" прийшов вас відвідати. Він репортер і хоче записати від вас, як то колись сталось те, про що говорить казка.

— А ті мої дорогі, — звернулася бабуся до мене, — то хіба будуть вам знайомі: Червона Шапочка, пан Лісничий, пан доктор Дутко і вовк.

Я підійшов до них, подав усім по черзі руку, вовкові потиснув лапу і він вишкірив зуби до мене, тобто всміхнувся. и ввійшли до кімнати, і так почалася розмова, яку я записав і подав ось до „Веселки".

Мама Червоної Шапочки прийшла привітатися і зараз вибачилася: вона йде приготовити перекуску.

— Я перша! Я перша! — защебетала Червона Шапочка. — Почалося все так: мама сказала мені, що наша бабуся захворіла і їй треба занести трохи яблук та солодкого. Я взяла кошик і пішла до бабусі. У лісі було багато квітів. Я збирала їх, і співала, і так поволі підходила до хати бабусі. Раз мені здалося, що поміж хащі майнуло щось, ніби вовк. Я наслухувала, але більше нічого не почула.

— Почекай, Червона Шапочко! — затягнув басом вовк. — Треба починати від самого початку, а той початок я знаю найкраще. Отож, ходжу я по лісі вже два дні і ніякої їжі не можу знайти. Ввечері підійшов я до їхнього дому — тут вовк указав носом на Червону Шапочку — і побачив відчинене вікно. Ах, який чудовий запах виходив з кухні. Чую — каже мама до дівчинки, що бабуся захворіла і треба її відвідати. Тож я подумав: „Трапляється мені добра нагода з'їсти бабуню!"

Погнався я до доктора Дутка і кажу йому, щоб мені добре вигострив зуби і прополоскав горло, бо маю загрубий голос. Доктор посадив мене на крісло, оглянув зуби і запитав, пощо мені це. Він досі не мав вовків між своїми пацієнтами. Я відповів, що ходжу голодний і мушу гризти тверде дерево в лісі.

— Так, це правда! — потвердив доктор Дутко. — Я вигострив йому зуби без знечулення. Крутився, але витримав. Тільки вибачився, що не взяв з собою грошей. Але по кількох тижнях заплатив та чемно перепросив.

— Тепер, — говорив далі вовк, — я помчав навпростець до хатинки хворої бабусі. По дорозі з-поза кущів побачив Червону Шапочку. Вона спокійно рвала квіти. Отже, я не спізнився. Я постукав у двері. „А хто там?" — почувся слабий голос. „То я, Червона Шапочка!" — відповів я, стараючись, щоб мій голос звучав тоненько-тоненько. „О-о, Шапочко, двері не замкнені. Увійди!" — відповіла бабуся. Тоді я вдерся до кімнати, затріснув за собою двері, скочив на ліжко і з розгону раз — проковтнув бабусю. Трохи моталася її довга спідниця, але якось всунув і її в горло. Тоді я весь накрився ковдрою, висунув тільки носа і ждав. Чую стукає Червона Шапочка. „Увійди, Шапочко! — тоненько промовив я, думаючи, що з'їм це і дівчинку на додаток, як лакоминку. Хто знає, коли мені трапиться нагода другий раз так добре наситититися?!

— А тепер я, тепер я скажу! — запищала Червона Шапочка. — Я увійшла й побачила, що „бабуся" дуже змінилася. „А чому ви, бабусю, таке волохате личко маєте?" — питаю. „Хвороба така, дитинко, хвороба мене так змінила". „А чого ваш голос такий дивний?" „Захрипла, дитинко, захрипла..."

— Я, — каже Червона Шапочка, — уже налякалася, але питаю далі: „А чого ж у вас, бабусю, такі страшні гострі зуби?"

Тут перебив вовк.

— Я побачив, що вона перестає мені вірити. Часу вже небагато, мушу схопитися й кинутись на дівчинку. Ледве я відкинув ковдру, щоб вискочити...

Пан Лісничий підняв руку, і вовк замовк.

— Стривай, тепер моя черга! Я був помітив уже перед кількома днями, що вовк никає в цій околиці і щось затіває. Тож я засів і пильнував, що він робить. Я бачив, як він підслухував, що говорять у домі Шапочки. Чи не задумує він напасти на хвору бабусю? Я пішов туди, але вовк був швидший, і я спізнився. Ось я вже біля хатинки. Червона Шапочка увійшла до середини. На ходу я поклав кулю в рушницю, штовхнув ногою двері й вистрілив у вовка саме тоді, як він вискакував з ліжка.

— Нарешті і на мене черга, — сказав доктор Дутко. — Як вовк пішов від мене з погостреними зубами, я почав підозрівати, що він задумує щось погане. Я взяв свою лікарську торбу і швидко пішов до бабусі. Увійшов я в хвилину, коли вовк лежав на підлозі, а Червона Шапочка кричала: „Рятуйте, вовк з'їв мою бабусю!" Тоді я без надуми добув малого ножика, розпоров вовчий живіт, а з нього ми всі витягнули непритомну, але живу бабусю. Я зробив ще штучне віддихання старенькій, і ми поклали її в ліжко. І це все.

— Ні, ще не все, — додала з усмішкою Шапочка, — бо бачите, що наш вовк живий і здоровий!

— О, правда! — заговорив доктор. — Дивимося: вовк лежить непритомний на землі. Чую, що Шапочка кричить: „Рятуйте вовка!" Тож я швидко відчинив свою торбу — там завжди є все мені потрібне. Зашити живіт вовка не було мені важко.

Лісничий теж мав щось додати.

— Хоч я вистрілив, та не мав часу ціляти, бо вовк був у скоку і я при тому міг поранити бабусю. Так і вовкові залишилася пам'ятка — надшарпане вухо.

Вовк знову вишкірив зуби в усміху і лапою показав на своє вухо, трохи надшарпане на кінці.

— А я, — закінчила збірну розповідь бабуся, — нічого не можу додати. Як вовк скочив на мене, то я зомліла. Прокинулася, коли мене клали в ліжко. Тільки трішки подряпав мене вовк пазурями.

— За це і за все перепрошую!.. — сказав винувато вовк, але зараз задоволено поклепав себе лапою по животі: — Ніхто такого не витримав би, а я витримав! Вовчу натуру маю!

Попросили нас до столу, і при цій нагоді всі почали говорити нараз. З цього я довідався — ледве встиг записати — що бабуся житиме в домі лісничого, бо її хатина стара і вогка та з тої причини в бабусі є ревматизм.

А бабуся сміялася до мене: — Як ви, Юрку, те напишете, що вам скажу, то ніхто не повірить.

— А що?

— Вовк житиме з нами і буде нам за сторожа.

Я теж засміявся: — Тепер вовки, звикнувши до людей, стають цілком приємними створіннями. Але, чи ви, пані, зможете нагодувати його?

— Не журіться! Я поставлю його на дієту. В його віці це йому вийде тільки на добре.

— А що ти думаєш робити, Червона Шапочко?

— Я буду лікарем. Тепер усі молоді українці мріють стати лікарями.

Я побачив, що, може на мою честь або на честь усіх приявніх, Червона Шапочка прибралася в намисто і в кольорові стрічки. А коли я прощався, вовк подав мені лапу і жартома промовив: „А уважайте в лісі, щоб я вас не з'їв!"

C.ред гамору і сміху вийшов я на лісову стежку, щоб вернутися додому з цікавим репортажем Хіба ні?

Пояснення-словничок: **г а л я в а** — clearing; **з а ч а р о в а н и й** — bewitched; **н а ї ж и т и с я** — to ruffle up; **х а щ і** — чагарник (bush, brake); **п р о п о л о с к а т и** — to rinse; **з н е ч у л е н н я** — anaestesia; **н и к а т и** — вештатися сюди й туди; **з а т і в а т и** — задумувати, наміряти; **п о к л е п а т и** — to slap.

ВІТАЄМО НОВОГО ЧИТАЧА „ВЕСЕЛКИ"

На світлині бачите нового передплатника й читача „Веселки" Марка Булика. Він став також членом УНС. Належить до 47-го Відділу. Грамоту для нього придбали бабця й дідусь Параскевія й інж. Юліян Козяки.

КУТОК ЮНИХ АВТОРІВ

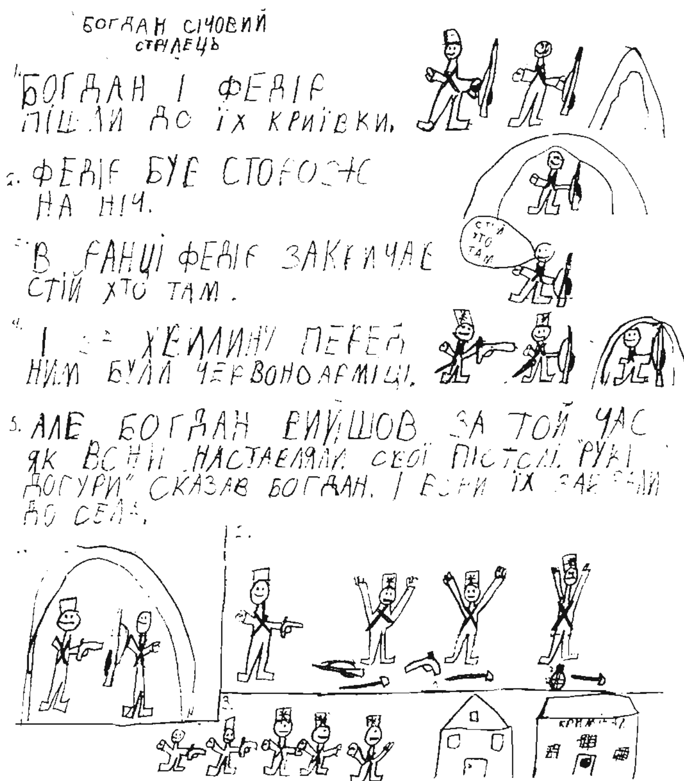

Текст уклав і ілюстрації виконав Юрчик Дякунчак, 8 років, Монтреаль, Канада.

НАВЧИВСЯ

Мама до Юрка: — Чого ти навчився першого дня в школі?

Юрчик: — Небагато. Завтра мушу йти знову до школи.

Сценарій і текст: Роман ЗАВАДОВИЧ
Scenario and Story: R. ZAVADOVYCH

Ілюстрації: Михайло МИХАЛЕВИЧ
Illustrations: Mychaylo MYCHALEWYCH

Історична казка — БОГДАН-СІЧОВИЙ СТРІЛЕЦЬ — Ukrainian tale
BOHDAN-SICHOVY STRILETS

РОЗДІЛ XXVIII: ВІДСТУП І НАСТУП — *CHAPTER XXVIII: RETREAT AND ATTACK*

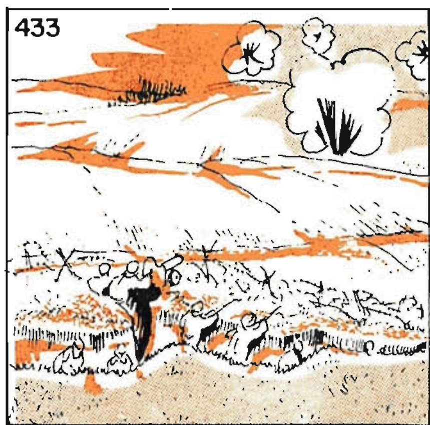

Майже два роки билася Українська Армія, Богдан і його військова частина з червоними.

The Ukrainian Army, including Bohdan and his detachment, fought against the Reds for almost two years.

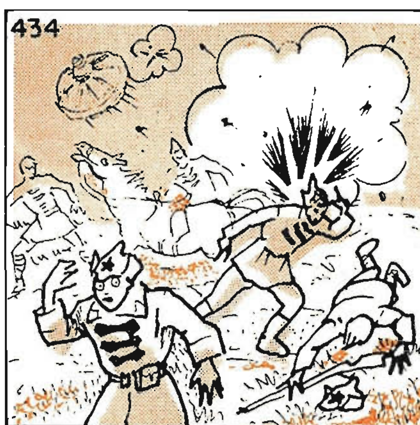

Стрілецька артилерія ширила серед ворога велике спустошення.

The Sich artillery decimated the ranks of the Reds.

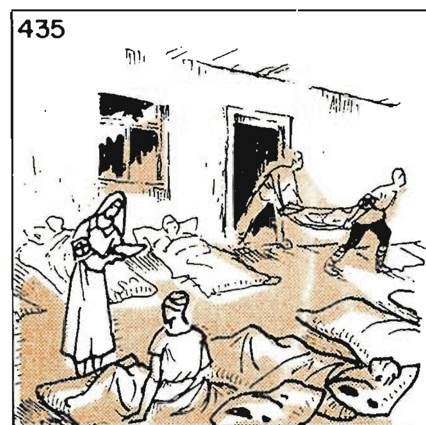

Однак на допомогу червоним прийшов ще один страшний ворог — пошесть тифу.

But another enemy came to the rescue of the Reds — the typhus epidemic.

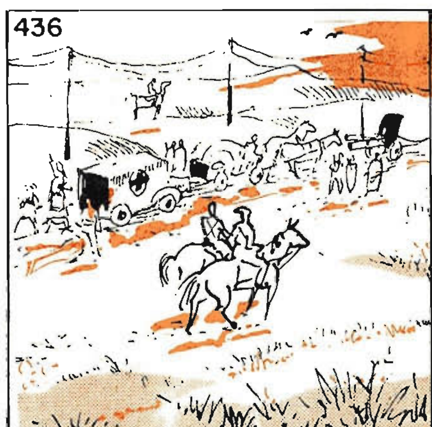

Обезсилена Українська Армія мусіла відступати перед наступом численних червоних полків.

Sapped of manpower, the Ukrainian Army was forced to retreat before the onslaught of countless Red brigades.

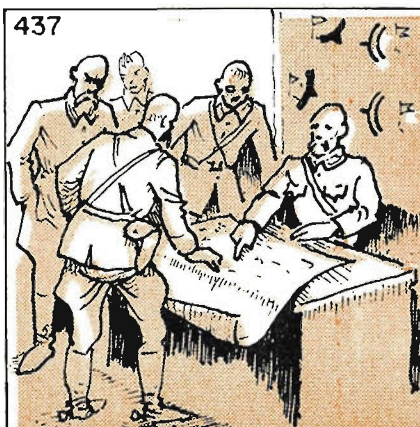

Генерал Омелян скликав старшин на нараду.

General Omelian called a meeting of his officers.

Виступив Богдан: „Я пропоную створити окрему ударну частину і прорватися у вороже запілля".

"I propose that a separate unit be created to conduct a raid behind the enemy's lines," suggested Bohdan.

(Продовження буде)

(To be continued)